

La violència de gènere

Per començar cal diferenciar entre sexe i gènere (o gèneres). Es fa referència al sexe per parlar de les diferències de caire natural i biològic entre homes i dones. En canvi, per gènere cal entendre aquelles diferències que tenen una dimensió social i cultural.

No va ser fins a l'any 1964 que un psiquiatre, Robert Soller, buscava una paraula per poder diagnosticar aquelles persones que tot i tenir un cos d'home se sentien dones, i així es va usar la paraula gènere per normalitzar i tancar d'una forma simplista aquestes categories relacionades amb la transsexualitat, la intersexualitat, etcètera.

Què succeeix, doncs, amb aquelles persones en qui les característiques de sexe i gènere no es corresponen? Moltes vegades s'ha de pagar un "deute" amb la societat per poder ésser, per tenir existència social, ja que ser home o dona fora dels models establerts comporta moltes vegades la mort social de la persona, com es pot veure per exemple en el rebuig subtil i moltes vegades no tant subtil que hi ha envers l'homosexualitat. Això és violència de gènere.

Dit això, i des de l'antropologia del comportament, la violència de gènere és un fet estructural on es considera la violència com a conseqüència de l'agressivitat, termes que no són sinònims. L'agressivitat s'ha d'entendre com un mitjà de defensa en tot ésser viu. La violència seria un producte de la nostra societat, donant un valor excessiu a l'agressivitat. La societat i les pròpies víctimes d'aquesta violència, la qual no té per què ser física, associen violència de gènere i agressió, fet que dificulta la seva detecció prematura, denúncia i prevenció. En conseqüència, la violència de gènere no es pot considerar com una agressió, sinó com un procés lent, silenciós i estratègic, en què l'agressió no és una finalitat, sinó un mecanisme per aconseguir el seu objectiu: el domini. És més, quant més gran és la pressió social i legal, més estratègica i subtil és l'agressió, per tant és menys perceptible.

És per això que s'ha d'analitzar la violència de gènere des de la perspectiva del domini, amb les seves diferències. La violència és una construcció social i no una acció irracional. S'ha de posar en evidència el caràcter estructural de la violència, eliminar l'existència d'un marc patriarcal estructural.

Quant a les mesures, mentre siguin exclusives contra l'acció de l'agressor, deixant de banda, emmascarant o invisibilitzant el veritable indicador del problema, que és la desigualtat social de les dones, la llei serà un instrument per al patriarcat. La llei va orientada als símptomes, no ataca les veritables causes d'aquesta violència. Els etiquetats com a *homes violents* només són la punta de l'iceberg, i en la forma més crua. Fan visible l'existència del patriarcat.

Justificacions per eludir la realitat del problema

Habitualment es justifica i s'explica aquest tipus de violència per característiques personals dels agressors (trastorn mental, addiccions, ...), característiques de la víctima (masoquisme, la pròpia naturalesa de la dona que "ho busca, ho provoca, és manipuladora"), circumstàncies externes (estrès laboral, dificultats econòmiques, gelosia, crim passional), entre molts d'altres.

També es parla de la incapacitat de l'agressor per controlar els seus impulsos. A més hi ha la creença generalitzada que víctimes i agressors són parelles mal avingudes, són de baix nivell sociocultural i econòmic, immigrants..., és a dir, diferents a nosaltres i per tant estem "salvats".

Els homes que són alcohòlics i maltracten les seves parelles no tenen en la gran majoria cap problema de baralles amb altres homes, és a dir, bàsicament fora del seu entorn de parella són persones molt amables i de molt bon tracte. Quant a l'estrès laboral o de qualsevol índole, afecta a molta gent, homes i dones, i no tots són violents amb la seva parella. En el fons, aquestes justificacions busquen reduir la responsabilitat i la culpa de l'agressor. A més, com a societat, hem d'assumir la nostra responsabilitat per prevenir i lluitar contra aquest problema.

També és violència de gènere

Moltes vegades, en rebutjar amb tanta virulència els homes que porten els maltractaments fins als límits no es prenen les mesures necessàries contra el patriarcat. Resten intactes les seves bases estructurals, no es rebutgen les formes de violència contra les dones, sinó que el que es busca és evitar que les formes més extremes siguin visibles.

La violència més fonamental és de caràcter econòmic, com la divisió sexual del treball. Quan es permet que pel sol fet de ser dona es pugui cobrar menys per la mateixa feina, s'exerceix violència. Quan es permet de

manera hipòcrita l'existència de prostíbuls i en canvi es criminalitza les treballadores sexuals i se les exclou del dret laboral.

Altres exemples de violència són la pressió estètica, que actua com a estereotip impossible de la dona ideal, que genera frustració i malalties com l'anorèxia o la bulímia, la reforma de la llei de l'avortament que suposa no considerar les dones prou madures i autònomes per decidir sobre els seus cossos, o bé quan s'afirma que els embarassos fruitos de violacions succeeixen perquè "Déu ho vol".

Els contes tradicionals de prínceps i princeses són una autèntica fàbrica d'estereotips de gènere. Ningú ens ha de salvar ni protegir de res: només nosaltres mateixes. La seva versió moderna són programes de televisió, com Jersey Shore i la seva versió valenciana "Quién quiere casarse con mi hijo?" on la dona no és més que un objecte sexual.

Fins i tot la frase tan habitual: "la meua parella m'ajuda a casa", indica que la dona és encara la titular de les tasques domèstiques.

Ni dones ni homes no som cap complement ni cap mitja taronja, sinó que som éssers totals i independents. Aquests estereotips també recauen sobre aquells homes que no obeeixen a l'estereotip masculí als quals també se'ls desqualifica amb frases com "ets un calçasses".

Amb aquest escrit, l'assemblea local de la CUP de Tàrraga volem expressar el que entenem per violència de gènere, que va més enllà del maltractament purament físic, ja que en bona mesura respon a la construcció de les identitats de feminitat i masculinitat. Per això, qualsevol persona que s'intenti deslligar dels estereotips de gènere imposats per la societat és susceptible de patir aquesta violència.

En aquest sentit cal remarcar que la violència mai no és culpa de les dones, tot i que vist des d'aquest sistema patriarcal i capitalista ens ho puguin fer creure. Des de la nostra visió assembleària i igualitària treballem per fer visible, i així poder eliminar, aquesta altra violència subtil, que penetra en els cossos i els afectes.

Candidatura d'Unitat Popular de Tàrraga